

Novine u Prekršajnom zakonu i aktualna sudska praksa Visokog prekršajnog suda

Dosadašnjim izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona ("Narodne novine", br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15), koje su bile reformskoga karaktera, htjelo se postići rasterećenje sudova, prije svega Visokog prekršajnog suda odnosno smanjenje broja predmeta koji dolaze pred sud, povećanje učinkovitosti izvršenja odluka odnosno povećanje naplate novčanih kazni i efikasnije prisilne naplate te pojednostavnjenje i ubrzanje postupka radi povećanja efikasnosti i kapaciteta sudova i prekršajnih tijela za rješavanje predmeta.

Pete i šeste izmjene i dopune Prekršajnog zakona ("Narodne novine", br. 70/17 i 118/18) direktna su **posljedica reforme pravosudnog sustava** koja se

provodi kroz predstojeću reorganizaciju mreže prvostupajnskih sudova u Republici Hrvatskoj i odgovarajuće izmjene Zakona o sudovima ("Narodne novine", br. 28/13, 33/15, 82/15, 82/16 i 67/18) u istom vremenskom okviru zajedno s izmjenama Zakona o područjima i sjedištima sudova ("Narodne novine", 67/18) te Zakona o Državnom sudbenom vijeću ("Narodne novine", br. 116/10, 57/11, 130/11, 13/13, 28/13, 82/15 i 67/18).

Petim izmjenama i dopunama postavljen je cilj usklađenja i prekršajnog i kaznenog prava, prije svega kad je riječ o troškovima postupka i prava na naknadu

troškova postupka, ali i u pogledu granica ispitivanja prvostupajnske presude. Novosti ima i u pogledu troškova postupka. Propisuje se tako izrijekom da

troškove postupka u povodu pravnog lijeka u paušalnom iznosu snosi okrivljenik koji je podnio redovni pravni lijek s kojim nije uspio u cijelosti ili djelomično te okrivljenik koji je podnio žalbu s kojom nije uspio u cijelosti ili djelomično, a protiv odluke je istodobno podnio žalbu i ovlaštenu tužitelj. Troškove pritom odmjerava sud koji je odlučivao o pravnom lijeku. Okrivljenik dobiva pravo na naknadu troškova nužnih izdataka i nagrade branitelja i u ostalim slučajevima, a ne samo u do sada propisanim slučajevima (kada djelo nije prekršaj ili nema dokaza da je okrivljenik počinio

prekršaj). Tako bi okrivljenik imao pravo na nagradu i nužne izdatke branitelja i u slučaju odbijanja optužbe npr. zbog zastare, odustanka tužitelja od optužnog prijedloga ili kod npr. presuđene stvari.

Praksa je pokazala i kako postoji "opća pojava" nerazumijevanja svrhe prekršajne evidencije pa i postavljanja neopravdanih zahtjeva za uvid i korištenje tih podataka, čak i pozivanjem na pravo na pristup informacijama. Međutim, tijela kojima se daju ili mogu dati podaci iz prekršajne evidencije određena su zakonom.

Ciljevi koji se trebaju postići jesu omogućavanje spajanja općinskih i prekršajnih sudova (što je već

* Ivan Toth, mag. iur., Inženjerski biro d.d., Zagreb.

napravljeno), unapređenje sustava upravljanja sudovima te obavljanja poslova sudske i pravosudne uprave. Spajanje općinskih i prekršajnih sudova provelo se na način da prekršajni sudovi kao posebna vrsta više ne postoje. Predmetno spajanje općinskih i prekršajnih sudova polazi od činjenice da je zadnjih godina značajno smanjen priljev prekršajnih predmeta (broj neriješenih prekršajnih predmeta na kraju 2015. iznosio je 69.547, na kraju 2016. 56.519, a na kraju 2017. iznosio je 40.737), pa je time posljedično došlo i do značajnog smanjenja opterećenosti sudaca prekršajnih sudova. Značajan pad priljeva prekršajnih predmeta nakon izmjena mjerodavnoga prekršajnog zakonodavstva pokazao je neperspektivnost daljnjeg zadržavanja posebnog ustroja prekršajnih sudova, čijim će spajanjem s općinskim sudovima biti omogućeno racionalnije korištenje sudaca i službeničkih potencijala.

Prema tome, namjera zakonodavca i glavni razlog donošenja ovog Zakona o izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona jest spajanje općinskih i prekršajnih sudova i "tehnička" prilagodba teksta Prekršajnog zakona koja treba omogućiti funkcionalno spajanje odnosno nesmetanu primjenu Prekršajnog zakona u takvim uvjetima.

Radionica iz Prekršajnog prava aktualna je zbog reforme pravosudnog sustava kroz reorganizaciju mreže prvostupanijskih sudova u Republici Hrvatskoj, te izmjene Zakona o sudovima i Zakona o područjima i sjedištima sudova. Stručno predavanje obuhvatit će

najznačajnije izmjene i dopune Prekršajnog zakona, a ujedno i probleme koji su se pojavili u sudskoj praksi vezano za stvarnu i mjesnu nadležnost sudova i prvostupanijskih tijela državne uprave koja vode prekršajni postupak, troškove prekršajnog postupka s posebnim osvrtom na izmjene članka 202. Prekršajnog zakona koji propisuje granice ispitivanja prvostupanijske odluke povodom žalbe odnosno na bitne povrede odredaba prekršajnog postupka iz članka 195. stavak 1. točke 6., 7., 9. i 10. Prekršajnog zakona na koje Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske sada pazi po službenoj dužnosti, a što je uzrokovalo povećanje broja ukinutih prvostupanijskih odluka. Kroz aktualne primjere iz sudske prakse Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske obradit će se pitanja stvarne nenadležnosti, prekoračenja optužbe, odnosno do koje mjere prvostupanijski sud odnosno prvostupanijsko tijelo državne uprave koje vodi prekršajni postupak smije samoinicijativno intervenirati u subjektivni i objektivni identitet optužbe, koji dokazi su nezakoniti i kada se odluka temelji na nezakonitom dokazu, te pojavni oblici kršenja zabrane reformatio in peius.

27. studenoga 2019.

Inženjerski biro d.d. • Heinzlova 4a

Radionica "Izmjene Prekršajnog zakona s posebnim osvrtom na bitne povrede odredaba prekršajnog postupka na koje Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske pazi po službenoj dužnosti"